

Verantwoordingsinformatie, behorend bij het
kwalificatiedossier mbo:

Operationele processen op de luchthaven

Kwalificaties

» **Aviation operations specialist**

Geldig vanaf

Penvoerder: Sectorkamer mobiliteit, transport, logistiek en maritiem
Gevalideerd door: Sectorkamer mobiliteit, transport, logistiek en maritiem
Op: 10-09-2021

Inhoudsopgave

Het kwalificatiedossier kan een verwijzing bevatten naar de volgende (verantwoordings-)informatie. Dit is geen onderdeel van de kwalificatie-eisen.

<u>Verantwoordingsinformatie</u>	4
<u>1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)</u>	4
<u>2. Examenprofielen</u>	4
<u>3. Arbeidsmarktinformatie</u>	4
<u>4. Trends en ontwikkelingen</u>	4
<u>5. Beroepsvereisten</u>	5
<u>6. Bijzondere vereisten</u>	5
<u>7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen</u>	5
<u>8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs</u>	6
<u>9. Onderhoudsagenda</u>	6
<u>10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie</u>	6
<u>11. Betrokkenen</u>	6
<u>12. Verblijfsduur 4 jarig</u>	7
<u>13. Aanvullende informatie</u>	7
<u>14. Certificaten</u>	7

Verantwoordingsinformatie

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)

Het kwalificatiedossier Operationele processen op de luchthaven is gebaseerd op de volgende beroepscompetentieprofielen:

- [Beroepsinformatie Specialist aviation operations](#)

2. Examenprofielen

N.v.t.

3. Arbeidsmarktinformatie

Voor de Aviation operations specialist is nog geen arbeidsmarktinformatie beschikbaar. Voor de voorloper van deze kwalificatie, Aviation operations officer wel.

Omdat de Aviation operations specialist een sterk gewijzigde kwalificatie betreft, kan de arbeidsinformatie voor Aviation operations officer niet één op één worden overgenomen voor de Aviation operations specialist, maar geeft wel een indicatie.

Kans op werk

In 2020 is de kans op werk voor de kwalificatie Aviation operations officer niet berekend omdat er te weinig vacatures waren (10). Dit heeft te maken met de gevolgen van de coronapandemie waardoor het aantal banen en vacatures in de luchtvaart sterk afnam. Inmiddels neemt het aantal vacatures weer toe en naar verwachting zal het aantal vacatures de komende jaren hoog zijn. Dat betekent dat er de komende jaren goede kansen zijn op werk voor gediplomeerden Aviation operations officer (en daarna voor gediplomeerden Aviation operations officer). Het aantal studenten dat de opleiding volgt is de afgelopen jaren toegenomen, van 163 in 2018/19 naar 201 in 2019/20 en 236 in 2020/21. Twee instellingen bieden de opleiding aan.

Kans op stage

De kans op stage is matig. Dat betekent dat de vraag naar stageplaatsen door studenten groter is dan het aanbod door bedrijven.

Kans op leerbaan:

De kans op een leerbaan is niet berekend omdat studenten de opleiding in de bol variant volgen en niet in bbl.

Voor actuele informatie over Kans op werk, stage en leerbaan, zie <https://www.s-bb.nl/feiten-en-cijfers>. SBB actualiseert deze informatie regelmatig.

4. Trends en ontwikkelingen

Wetgeving en regelgeving

De aviation operations specialist moet zijn werkzaamheden verrichten binnen de kaders van wet- en regelgeving op tal van gebieden. Deze wet- en regelgeving verandert frequent. Het is dus belangrijk voor de aviation operations specialist om constant actuele voorschriften bij te houden. Door veranderende wet- en regelgeving op het gebied van security, airways, aanvliegroutes en geluidscontouren kunnen vliegplannen en procedures veranderen. Dit is van invloed op de werktijden en het toepassen van de regels en interne processen van vliegtuigmaatschappijen, luchthavens en afhandelaren. De aviation operations specialist dient zich de nieuwe procedures eigen te maken en toe te passen.

Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening

De aviation operations specialist heeft in de beroepsuitoefening onder andere te maken met de volgende trends en ontwikkelingen:

1. Smartfication: analytisch vaardigheden, ICT- en technische vaardigheden en skills voor de planning.
2. Cobotisering: opzetten/herinrichten van werkprocessen en werkinstructies, gebruikers (technische) vaardigheden en beschikken over de gebruikers processen.
3. Verduurzaamde wereld: optimale (keten) samenwerking, nieuwe technische vaardigheden, onderzoekende vaardigheden en ontwikkelingen en aanpassingen.
4. Humanisering: klantgerichtheid, dienstverlenende houding en een analytische en organiserend vermogen.
5. Marktontschotting: ondernemers vaardigheden (o.a. onderwerpen, overeenstemmingen), samenwerken (o.a. administratie, communicatie en data delen) en klantafspraken.

1. Smartfication

Digitalisering en automatisering (blockchain) hebben invloed op administratieve stromen en documenten. De basis is digitalisering en automatisering van documentatie, bedrijfsprocessen en communicatie. De complexiteit van de systemen neemt snel toe. De aviation operations specialist maakt steeds meer gebruik van gedigitaliseerde administratie en data. Ook koppeling met systemen van klanten. Digitale en analytische vaardigheden nemen in belang toe. Ook creativiteit en probleemoplossende vaardigheden zijn nodig wanneer belemmeringen worden ervaren in de werking van de systemen. Digitalisering vraagt naast nieuwe competenties ook om nieuwe kennis. Van planning, inkoop, leveranciersrelaties, kwaliteits- en voorraadbeheer tot magazijnoptimalisatie.

2. Cobotisering

Robotisering kan het vrachtafhandelingsproces verder automatiseren en efficiënter maken. Robots kunnen ook het personeel ondersteunen. In de vrachtafhandeling worden robots voor verschillende taken ingezet, namelijk als transportmiddel, als bezorger en als orderverzamelaar. Binnen deze ontwikkeling wordt ook steeds meer ingezet op cobots oftewel collaborative robot. Dit heeft gevolgen voor de aviation operations specialist die belast is met het plannen en coördineren van processen.

3. Verduurzaming wereld

In het kader van het klimaatverdrag van Parijs heeft de Europese Unie namens alle lidstaten harde toezeggingen gedaan om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 met minstens 40 procent te verminderen ten opzichte van 1990. Naast klimaatverandering zijn duurzaamheid (circulaire economie) en luchtkwaliteit (roet, fijnstof en stikstof) ook een reden om te willen verduurzamen.

In de Luchtvaartnota 2020 – 2050 van de rijksoverheid is 'Slim en duurzaam' het uitgangspunt, met veiligheid op één. Daarom moet de luchtvaart zorgen voor minder hinder en uitstoot van vervuilende stoffen. Bij de toekomstige ontwikkeling van de luchtvaart moeten de negatieve effecten op mens, natuur en milieu verminderen.

Eén van de initiatieven om de luchtvaart stiller, schoner en efficiënter te maken is om het omdraaiproces op de luchthaven te verbeteren en voorspelbaarder te maken. Daartoe heeft Schiphol Turnaround Insights ontwikkeld. Met behulp van deep learning technologie worden camerabeelden van de vliegtuigopstelplaatsen vertaald in bruikbare data. Deze data, die de verschillende deelprocessen, zoals tanken, pushback, schoonmaak en catering, inzichtelijk maakt, gaat helpen om vertragingen te voorspellen en te voorkomen en draagt daarmee bij aan een efficiëntere bedrijfsvoering en vermindering van de belasting van het milieu. Dit heeft gevolgen voor de aviation operations specialist die belast is met het plannen en coördineren van processen.

Ook staat in de luchtvaartnotitie dat Nederland streeft naar een continue verbetering van de veiligheid en beveiliging in de luchtvaart. Voor de aviation operations specialist betekent dit dat niet alleen een grote mate van risico awareness wordt gevraagd, maar ook dat hij handelend kan optreden bij calamiteiten en de procedures en organisaties op de luchthaven kent.

4. Humanisering

De klantbehoeften van particuliere en zakelijke eindconsumenten treden meer naar de voorgrond waardoor de specialisatie diensten toenemen. Gemak, serviceniveau, dienstverlenende houding, flexibiliteit en transparantie zijn daarbij kernbegrippen. Ook voor de aviation operations specialist wordt het leveren van specialistische, op maat gesneden dienstverlening aan (interne) klanten steeds belangrijker.

5. Marktontschotting

Samenwerking kan de prestaties in de sector aanzienlijk verbeteren maar is ook hard nodig om te voldoen aan strengere eisen van overheden, verladers en consumenten. Duurzamer opereren komt er ook dichterbij mee, evenals effectievere processen.

Marktontschotting is op vele terreinen in de samenleving zichtbaar en zeker in een internationale omgeving als een luchthaven. Dit heeft gevolgen voor de aviation operations specialist die belast is met het plannen en coördineren van processen en te maken krijgt met een veelheid aan organisaties en belangen, zowel nationaal als internationaal.

5. Beroepsvereisten

N.v.t.

6. Bijzondere vereisten

Aviation operations specialist

Ja

Voor iedere deelnemer dient een 'Verklaring van geen bezwaar' te worden aangevraagd bij de AIVD ten behoeve van het verkrijgen van een Schipholpas. De aanvraag van de pas zelf wordt altijd door het bedrijf gedaan waar de deelnemer zijn BPV vervult. (Bron: veiligheidsonderzoeken burgerluchtvaart, AIVD, 1997, https://www.aivd.nl/algemene_onderdelen/item_10056)

7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

Van de Aviation Operations specialist wordt verwacht dat hij beroepsmatige gesprekken kan voeren in het Engels en voorstellen in het Engels kan toelichten. Er wordt van hem verwacht dat hij conversaties kan voeren in het Engels met een radio en portofoon. Tenslotte wordt van hem verwacht dat hij samenhangende teksten in het Engels kan schrijven.

Aviation operations specialist

Engels					
	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spoken	Schrijven
C2					
C1					
B2	x	x	x	x	
B1	x	x	x	x	x
A2	x	x	x	x	x
A1	x	x	x	x	x

8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs

De aviation operations specialist kan na aanvullende opleiding en bij bewezen competentie doorgroeien naar de functie duty manager, dispatch en turnaround coördinator. Ook kan de aviation operations specialist doorstromen naar een hbo opleiding, zoals de opleiding Aviation operations. Er zijn geen relevante doorstroommogelijkheden binnen het mbo naar andere opleidingen op niveau 4.

9. Onderhoudsagenda

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Onderhoud en beheer dossier	Monitoren en onderhouden kwalificatiedossier	SBB, in samenwerking met de sectorkamer mobiliteit, transport, logistiek en maritiem, het marktsegment Mobiliteit, de branche en het onderwijs	Vanaf het moment van vaststelling door het ministerie van OCW, ten minste één keer in de vijf jaar
Bcp's / beroepeninformatie	Nieuwe en geactualiseerde bcp's/beroepeninformatie wordt aangeleverd door de branche	De branche	Doorlopend

10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving
Categorie 1: Nieuw dossier		Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen	x	Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop de Toetsingskamer een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, bcp's, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen		Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving of de werkprocessen. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

De kwalificatie Aviation operations specialist is sterk gewijzigd ten opzichte van de kwalificatie Aviation operation officer. De nieuwe kwalificatie telt vier kerntaken (waren er drie) met acht werkprocessen (waren er elf). De nadruk bij de kwalificatie Aviation operations specialist ligt op operationele en coördinerende werkzaamheden bij het turnaround proces en vliegveldbeheer. Het werkproces 'Monitort de vlucht' is vervallen en ook het maken van een vliegplanning is geen onderdeel meer van de nieuwe kwalificatie. Onderzoek heeft namelijk uitgewezen dat deze laatste twee werkzaamheden niet (meer) tot het takenpakket van de mbo'er behoren. De werkprocessen: 'Controleert afwijkende ladingen en draagt zorg voor de afhandeling' en 'Handelt onregelmatigheden af' zijn vervangen door het werkproces: 'Handelt bij incidenten, afwijkende procedures en schade in het operationele proces'.

11. Betrokkenen

Het kwalificatiedossier Operationele processen op de luchthaven is ontwikkeld in opdracht van de sectorkamer Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem (Mtlm) van SBB. Tijdens het ontwikkelproces is dit dossier afgestemd met de branche en het onderwijsveld. Het kwalificatiedossier Operationele processen op de luchthaven is gevalideerd door de sectorkamer Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem van SBB op advies van het marktsegment Luchtvaart. Beide onderwijsinstellingen die de voorloper van deze kwalificatie aanbieden (Aviation operations officer) zijn betrokken geweest bij het ontwikkelproces.

12. Verblijfsduur 4 jarig

N.v.t.

13. Aanvullende informatie

N.v.t.

14. Certificaten

N.v.t.